

طراحی فضایی محلات شهری با تأکید بر اصول دین اسلام در شهر ایرانی-اسلامی

(مطالعه موردی: محله شهدای شهر زنجان)*

مهندس سعید غلامی*، دکتر ابولفضل مشکینی**، دکتر اسماعیل دویران***

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۲/۰۵/۲۳، تاریخ پذیرش نهایی: ۱۳۹۲/۱۱/۲۶

چکیده

شهر اسلامی مفهومی است که پژوهشگران متعدد، تحقیقات مختلفی برای رسیدن به آن انجام داده‌اند. به طوری که ارائه الگو در سطح محله از دغدغه‌های موجود در این زمینه می‌باشد. از این رو الگوی ایرانی-اسلامی محله، در واقع اطلاق نقشه‌های کلی فضاهای از پیش تعیین شده در سطح محله با توجه به وضعیت موجود کالبدی است. هدف این پژوهش شناسایی ویژگی‌های کالبدی شهرهای ایرانی-اسلامی و ارائه یک الگوی فضایی از محله و ساختار آن بر اساس اصول دین اسلام، در شهرهای ایران می‌باشد. پژوهش حاضر از نوع کاربردی بوده که در آن از روش تحلیل متن و محتوا در جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده گردیده است. از نتایج به دست آمده این پژوهش می‌توان به امتزاج داده‌های موجود در مکتب اصفهان و تحقیقات انجام شده و مطابقت آنها با اصول مبین اسلام اشاره داشت که می‌تواند در طراحی محلات شهری مورد استفاده قرار گیرد.

واژه‌های کلیدی

شهر اسلامی، اصول دین، تفکر اسلامی، محله شهدا، شهر زنجان

* این مقاله برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد طراحی شهری با عنوان «ارائه الگوی شهرسازی ایرانی-اسلامی با تأکید بر طرح‌های آماده سازی زمین (نمونه موردی: اراضی پادگان شهر زنجان)» است که به راهنمایی دکتر ابولفضل مشکینی و مشاوره دکتر اسماعیل دویران در دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان انجام یافته است.

** دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد زنجان، گروه کارشناسی ارشد طراحی شهری، زنجان، ایران. (مسئول مکاتبات)
Email: asaaid23@yahoo.com

Email: abolfazl.meshkini@gmail.com

*** استادیار، گروه برنامه‌ریزی شهری دانشگاه تربیت مدرس تهران.

*** دکترای برنامه‌ریزی شهری، مدرس دانشگاه آزاد اسلامی، واحد زنجان، گروه کارشناسی ارشد طراحی شهری، زنجان، ایران.
Email: socialcapital2007@gmail.com